

DE VAL VAN DE EURO Prealabele bevindingen in een parlementaire enquête in 2014

Een overgewaardeerde geldsoort die feitelijk minder waard is dan de politiek ons wil doen geloven, verdrijft de andere die in omloop is. Zo luidt sinds de 16^e eeuw de “Gresham’s law of money” in termen van “bad money drives out good money”. Korteweg en Keesing schrijven in hun standaardwerk “Het moderne Geldwezen” (1964, pp.18) in dit verband, dat de Wet van Gresham niet slechts van toepassing is op de zgn. dubbele standaard, maar ... overal geldt waar geldsoorten in omloop worden gebracht die door het betalingsverkeer om een of andere reden als “minder goed” worden beschouwd dan andere. Het “slechte” geld blijft dan omlopen, terwijl het “goede” verdwijnt. De Griekse dichter Aristophanes beschreef dit verschijnsel al in 405 v. Chr. in zijn blijspel De Kikvorsen, zo leert de Geschiedenis van het Economisch Denken (1947, pp. 24). De beroemde Wet van Gresham stamt dus van aanzienlijk oudere datum dan de naam zou doen vermoeden.

Een Griekse tragedie anno 2010 wil nu dat deze monetaire wijsheid een “revival” gaat beleven, in mijn termen nu geformuleerd als “bad Euro countries drive out good Euro countries”. De Griekse crisis luidt zo binnenkort de val van de euro in, ook al worden vandaag de dag wanhopige pogingen gedaan het onbezonnen euro-avontuur, begonnen in 1999 en bevestigd in 2002 met invoering van de euro als uniforme munteenheid, nog te rekken.

Zelfs de “oude” monetaire wijsheid van Thomas Gresham (1519 – 1579), destijds kanselier van Engeland, lijkt in de hoofden van zeer veel politici en bestuurders in dit eurotijdperk niet aanwezig te zijn,... laat staan dat men met verstand van zaken daar dan ook naar zou kunnen handelen. Eerder blijkt het tegendeel met macho politici als Sarkozy , Berlusconi en Barroso uit zwakke monetaire landen voorop, die er vervolgens in slagen de sterke landen als Duitsland en Nederland een en andermaal voor het blok te zetten. Het kan misschien nog even duren, maar dan zal de huidige euro toch het leven laten.

De Duitse lening aan Griekenland staat ter discussie via het Constitutionele Hof in Karlsruhe, omdat de “bail out” voorziening volgens Europese afspraken nu eenmaal is verboden. De Nederlandse demissionaire Minister van Financien blijft handelen tegen beter weten in, zondigt tegen de hiervoor geformuleerde geldwet, even aannemend dat hij hiervan wel kennis draagt, en blijft keer op keer pogingen doen de Tweede Kamer, tegen eerdere afspraken in weer mee te krijgen in steeds verdergaande concessies. Zo wordt Gresham’s geldwet een “selffulfilling prophecy”.

Ga vooral zo door met zondigen tegen afspraken en wijsheden uit de monetaire leer, des te sneller zal de euro verdwijnen , zo luidt de boodschap. Milton Friedman, als gezaghebbend economist, heeft in 2004 al aangegeven dat hij de ineenstorting van de euro binnen enkele jaren waarschijnlijk achtte, naarmate er meer en sneller landen zouden toetreden tot de Eurozone. Het moment van de waarheid komt nu snel naderbij, zeker nu de Europese Commissie en zwakke Latijnse landen steeds opnieuw kiezen voor de in managementkringen bekende “vlucht naar voren”, die vooral te verklaren valt vanuit probleemontkenning en vluchtgedrag om zo de intern bestaande grote problemen te kunnen blijven verhullen. Op papier slagen deze landen er met optimistische ramingen wellicht in hun tekorten terug te dringen en toezeggingen te doen te bezuinigen, maar de

praktijk zal ongetwijfeld laten zien dat het daadwerkelijk daarnaar handelen niet in hun aard ligt. Zo staat de euro op steeds zwakkere lemen voeten en zal spoedig omvallen als deze mediterrane monetaire modderstromen blijven stromen, de geldwetten blijven negeren en de euro nog verder ondermijnen.

Vanaf het begin was de euro zagezegd al gevestigd op “drijfzand” en niet op een vereiste solide politieke, economische, fiscale, monetaire en zelfs militaire basis. De euro kwam immers tot stand via grote gebaren van politici als Kohl, Lubbers, Kok e.a., die zich in eerste instantie weinig of niets gelegen lieten liggen aan hetgeen de monetaire theorie ons leert over fundamentele voorwaarden, waaraan vooraf voldaan moet zijn, wil een monetaire unie bestaansgrond kunnen hebben. Bij vestiging van de euro bestond het zgn. Stabiliteitspact niet eens dit moest later nog worden geformuleerd. Zoals inmiddels wel verklaard is het Pact “dood”, terwijl sterker dan ooit tevoren, maar nu als mosterd na de maaltijd, de jammerkreten opklinken inzake de behoefte aan o.a. sterke economische en fiscale coordinatie. Voordat de euro als munt werd geïntroduceerd had dit moeten gebeuren, zo leert de theorie.

Op zich al een klein wonder dat de euro de termijn van 5 jaar heeft overleefd. Immers de eerste voorspellingen luiden destijds dat de euro zo rond 2005/2006 al zou ontploffen. Soms was dit moment, via de ruzies tussen Duitsland en Frankrijk in het recente verleden, ook al wel dichtbij, maar nu is het zelfs zeer dreigend dichtbij. Nu Duitsland laat zien waar de eigenlijke macht en zeggenschap ligt en Frankrijk dit in wezen niet verdraagt en bij voorkeur wil blijven profiteren van Duitsland als overschotland om aan forse interne bezuinigingen en aanpassingen te ontkomen, lopen de spanningen opnieuw hoog op. Gegeven de heftige discussie en stemming in de Duitse Bundestag over de lening aan Griekenland en de garantiestelling aan “bad countries” in de eurozone en de stemming onder de Duitse bevolking over de euro, is het wachten op het moment dat Duitsland eenzijdig zal aangeven “nu is het genoeg geweest”.

Wellicht nog tot 2011/2012, maar dan zal het einde van de euro onder de huidige omstandigheden vast wel daar zijn en zal in Nederland ongetwijfeld een parlementaire enquête naar “de val van de euro” worden gehouden. Enkele van de dan te beschrijven wetenswaardigheden en te plegen onthullingen kunnen op dit moment echter al aan de openbaarheid worden prijs gegeven. Wat had “men” bijvoorbeeld al heel lang kunnen weten?,.... maar werd bij voorkeur genegeerd omdat dit politiek niet uitkwam of ... om andere redenen niet opportuun was om publiekelijk te melden vanuit een te vervullen openbare functie, waarin je geacht werd beter te weten, maar q.q. tegen beter weten in “een slot op de mond” moest of wilde houden. Als wel “waarheid” zou zijn gesproken en “men” in Nederland wel verteld had gekregen hetgeen in eigenlijke zin terzake deed, was wellicht op voorhand de euro bij zijn ontstaan al in gevaar gebracht ..., of er zelfs niet eens gekomen..

De euro vervangt de gulden: enkele wetenswaardigheden.

In minder dan 20 minuten werd ooit in het Nederlandse parlement de wezenlijke beslissing genomen om de gulden te vervangen door de euro, terwijl deze euro vanaf het begin niet op deugdelijke gronden gevestigd was. Over wezensvoorwaarden voor vestiging van een muntunie is in de Tweede Kamer niet of nauwelijks gesproken en naar insiders lieten weten, waren er in de Tweede Kamer toen mogelijk maar 4 -5 kamerleden

die met enig verstand van zaken over deze kwestie hadden kunnen spreken. Kennelijk vooral gevangen door de “eurokoorts”, een interessante nieuwe functie in het vooruitzicht, ofwel door “een slot op de mond” gevangen of gechanteerd, werden weinig of geen fundamentele bezwaren naar voren gebracht.

Het debat had uiteraard moeten gaan over de bestaansvoorwaarden voor een muntunie, waaraan vooraf voldaan moest zijn om ooit als muntunie succesvol te kunnen zijn. Het vestigen van een muntunie is een sluitstuk en kan pas verantwoord tot stand komen als aan alle prealabele voorwaarden voldaan is. Daartoe behoren strikte criteria op grond van een zekere fiscale harmonisering, supranationale economische en monetaire beleidsrichtlijnen etc., ... tot en met het gevestigd zijn van een militaire unie, die in het uiterste geval ingezet moet kunnen worden om een deelnemend land dat niet aan de verplichtingen voldoet tot de orde te kunnen roepen. In het uiterste geval zou dit in Griekenland, of straks wellicht in andere landen het geval moeten kunnen zijn.

Al dit soort zaken hadden vooraf moeten zijn geregeld in een stringent te hanteren Stabiliteitspact resp. in een militair Pact, alvorens de uiteindelijke stap naar een euro als eenheidsmunt te kunnen zetten. Aan deze voorwaarden was, en is nog steeds niet, voldaan. De euro was, is en blijft nog steeds “een munt zonder regering”. De krokodillentranen achteraf bij de huidige eurocrisis, de symptoombestrijding met werkelijk indrukwekkende miljardenbedragen en goede voornemens die nu worden uitgesproken veranderen daar tot nu toe niets aan. De huidige maatregelen ontaarden in symboolpolitiek, een vlucht naar voren met nog meer regels en procedures, terwijl de inmiddels in bijna tien jaar gegroeide forse onevenwichtigheden tussen de eurolanden blijven bestaan, en met de huidige maatregelen en verschillen in groeiomvang en concurrentiepositie zelfs groter (dreigen te) worden.

Waren deze criteria en voorwaarden er destijds wel geweest, dan hadden landen als Italië voorop en ook Griekenland nooit tot de eurozone behoord. Nu zien we het fenomeen “bad Euro countries drive out good Euro countries” ontstaan. Nog even zo doorgaan vanuit de Latijnse en mediterrane monetaire mentaliteit van de politici, die daarbij nu het voortouw hebben, en de euro zal inderdaad voorspelbaar (nog voor 2012) exploderen.

Eerdere voorspellingen en mislukte muntunies.

Redelijk gunstig economisch getij heeft de levensduur van de euro na 2005/2006 nog wat verlengd, maar sinds de financiële crisis sedert 2008/2009 is het moment van de waarheid nu heel dichtbij. Eurosceptici voorspelden bij vestiging van de euro dat deze niet langer zou bestaan dan tot in 2005/2006 en zagen de invoering van deze munt als “de grootste strategische blunder sedert 1914 en het Verdrag van Versailles”.

Eerder mislukten ooit al de Latijnse Monetaire Unie (1865) en de Scandinavische Monetaire Unie (1873). Beide muntunies kenden een bestaan van 5-6 jaar. Volgens experts in Europa op het gebied van vroegere muntunies is er geen enkel voorbeeld van monetaire eenwording die aan politieke (en economische en militaire eenwording) voorafging. Aangezien de samenwerking in beide hier genoemde muntunies niet leidde tot een volledige versmelting van de verschillende geldstelsels, traden in deze muntunies spanningen op waaraan zij in de loop van 5 – 6 jaren zijn bezweken de betrokken landen behielden zich vooral anderzins bepaalde vrijheden voor..., (aldus Korteweg/Keesing, 1964 pp. 159). Zo gaat het ook nu weer in Eurozone, ook al is er een ECB. Deze ECB is inmiddels ook niet langer de onafhankelijke hoeder van de euro, heeft

zichzelf tot onderdeel van het politieke probleem gemaakt en vanuit Duitsland werd al het aftreden van de (Franse) bankpresident Trichet geeist.

Aan alle overige voorwaarden is ook niet voldaan en men behoudt, naar het zo uitkomt, nu ook nog graag de nodige vrijheden, met Frankrijk voorop. Souvereiniteit in eigenlijke zin wenst men in geen van alle landen echt op te geven en daar ligt de uiteindelijke "crux". Aan deze meest elementaire voorwaarden is in de eurozone ook in deze tijd niet voldaan, hetgeen dus voorspelbaar tot de val van de euro zal leiden.

In de enige geslaagde, en nog steeds bestaande muntunie, zoals deze in USA gevestigd is, had men ruim 100 jaar nodig om aan alle bestaansvoorwaarden te voldoen. Immers in Amerika duurde het meer dan honderd jaar voordat er eenheid kwam in de monetaire politiek. Pas in 1914, toen het Federal Reserve System werd gevestigd, werd de monetaire eenwording van de VS voltooid. Het FRS vormde het sluitstuk. In Europa meenden de politici op avontuur te kunnen gaan op de omgekeerde weg. De Euro-muntunie is met andere woorden als voorschot genomen op al hetgeen vooraf al had moeten gebeuren en was daarmee vooral een groot politiek gebaar. Aan harde voorwaarden vooraf in termen van economische, politieke en zelfs militaire integratie was niet, en is nog steeds niet, voldaan.

In de USA hoort daarbij wel degelijk ook de elementaire voorwaarde, zoals het voorhanden hebben van de Nationale Garde, die in een extreem geval vanuit Washington aangestuurd kan worden om, indien nodig, in een staat als Californie economisch orde op zaken te stellen, als deze staat echt uit de pas zou gaan lopen, zoals Griekenland in Europa. Als een Euro-land in het uiterste geval niet aan zijn monetaire verplichtingen voldoet, moet zelfs met militaire middelen kunnen worden ingegrepen om een betreffende staat tot de orde te roepen. Engeland voorzag dit wellicht ooit en bleef mogelijk ook om deze reden buiten de eurozone.

Zo zou het uiteenvallen van de eurozone als muntunie, zoals in een somber scenario voorspeld, inderdaad aanleiding kunnen zijn tot een W.O. III en zo dus inderdaad een grote vergissing blijken te zijn. Het is spelen met vuur, zo werd in de sombere scenario's aangegeven.

De vergelijking tussen ingrijpen in Griekenland en zo nodig ingrijpen in Californie, die recent werd gemaakt in Buitenhof door een "deskundige" vanuit een Europees planninstituut in een eurodiscussie, ging dan ook ten principale mank. Deze "deskundige" had kennelijk ook geen weet van dit verschil in voorwaarden bij een levensvatbaar bestaan van een muntunie en kon terzake dus ook beter zijn mond houden. Landen als Griekenland en Italië ondermijnen de euro en dienen uit de eurozone verwijderd te worden. Vanaf het begin hoorden zij daarin al niet thuis.

De roep dat de eurozone nu moet worden gesplitst is mosterd na de maaltijd. Deze roep klonk al vele malen eerder en was steeds aan dovemansoren gericht. Het kwaad is al lang geschied en is zelfs dieper gaan wroeten.

De problemen tussen Duitsland en Frankrijk als de strijdenden om het primaat in de Europese macht zullen blijven en blijven een faalfactor van de eerste orde. Bij de sterke landen worden genoemd Duitsland, Nederland, Oostenrijk, Denemarken (nog buiten de euro), Luxemburg, met in de marge misschien Frankrijk. Kan dit zo ooit slagen.? Ook deze eenwording zou wellicht meer dan 100 jaar (hebben) moeten duren, als deze al

ooit succesvol alsnog tot stand zou kunnen komen, zeker nu de mislukking van de huidige euro, ofwel een mogelijke splitsing in twee zones zeer nabij is. Er is veel meer nodig dan in het huidige Europa wordt getoond. Het is tot nu toe inderdaad veeleer een avontuur en een gevaarlijk spel met veeleer een falen dan een slagen in het vooruitzicht.

Justificatie en hypocrisie

Het valt op dat dit soort risico's in de besluitvorming onder politici en zakenlieden (in Nederland en ook daarbuiten) nauwelijks of bij voorkeur niet aan de orde zijn gesteld. In een soort euro-euforie zijn in de politiek en het bedrijfsleven vooral voordelen breed uitgemeten en bezongen. Het andere verhaal wilde men, als dit zo ter sprake kwam, eigenlijk liever niet horen en zo is het voor velen nog steeds, zo lijkt het wel. Voordelen zijn op slag verdwenen nu er een beroep gedaan zal kunnen worden op ongekende miljardenbedragen aan garantiestelling en te verwachten afschrijvingen op ondeugdelijke leningen aan "bad euro countries". Zoals wel vaker, het is mooier voorgesteld dan het ooit zou kunnen zijn of worden.

Justificatie en hypocrisie bij het (blijven) verkondigen van voordelen bij de ideeën en acties in dit avontuurlijke europroject in de (internationale) politiek en het bedrijfsleven vieren ook nu nog hoogtij. Met veel woorden, grote gebaren en nieuwe beloften wordt "harde" op de economische werkelijkheid gebaseerde bewijsvoering, die het falen van de euro laat zien bij voorkeur genegeerd, kritiek wordt nauwelijks getolereerd en in elk geval niet gevraagd. Negatief gericht commentaar wordt "overruled", voor een deel buiten de media gehouden en/of afgedaan als (onterechte) euroscepsis, onnodig kritisch, ongeloofwaardig, leeghoofdig en vooral getuigend van weinig vertrouwen in de toekomst. De befaamde econoom John Maynard Keynes (1936) zei in zijn wijsheid al ... "in the long run, we are all dead". Om geloofwaardig te zijn gaat het dus niet om beloften van mogelijke lange termijn voordelen die zich ooit zouden kunnen voordoen, maar om concrete korte en middellange termijn waarneembare resultaten. Voordelen van de euro leken zich ook te manifesteren, lokten nieuwe toetreders uit, maar zijn op slag verdwenen omdat deze niet bestendig konden zijn. Immers, "bad euro countries drive out good euro countries". Griekenland en Italië met malversaties voorop, als nieuwe eurokandidaat lijkt Hongarije dit voorbeeld zelfs te versterken.

Daadwerkelijke greep op de gang van zaken in eurolanden was en is er niet. Een opmerkelijke economische paradox die tot in de toppen van de politiek en het bedrijfsleven tot ernstig nadenken moet stemmen over eerder ingenomen, vaak ook kritiekloze, standpunten, zo zou ik denken. Als het goed is beseft men dit ook, het is alleen erg moeilijk dit ook zo hardop te zeggen, getuige uitlatingen van een nog steeds zeer volgzame nederlandse demissionaire minister van Financien in een recente NOVA uitzending.

Uitstappen (in navolging van Duitsland) is binnenkort het enige realistische alternatief, zo zal blijken. "Beter korte pijn, dan lang lijden" dient dan het motto te zijn en daarna vooral doorgaan op eigen kracht en niet langer de zwakten van andere niet eurowaardige landen willen blijven ondervangen. Aanpassingen aan de onevenwichtigheden tussen deze landen en de tekortkomingen van die landen dienen "eenvoudig" via wisselkoersaanpassingen plaats te vinden, zoals dit in het gebruikelijke internationaal economische verkeer betaamt. Het kunstmatig instandhouden van fundamentele

onevenwichtigheden in het economisch verkeer leidt tot onnodig gecompliceerde politieke besluitvorming, zelfs tot onaangenaam gekrakeel en overdadige bureaucratie, zoals Brussel inmiddels overduidelijk heeft laten zien. Reductie van complexiteit is geboden en is in het bedrijfsleven via opsplitsing van onnodig ingewikkelde structuren ook zeer gangbaar. Onnodige en ongerechtvaardigde kruisfinanciering tussen werkmaatschappijen en bedrijfsonderdelen in concernverband bracht ooit gerespecteerde concerns ten val. Nu dreigt dit zich ook in de eurozone in politiek verband te gaan voordoen. Waarom eigenlijk voorstander blijven van een inmiddels ondeugdelijk gebleken euro? Waarom moet Duitsland “de zwarte Piet” trekken? Het is duidelijk dat Nederland zich achter Duitsland zal stellen, maar het zou sterker zijn zelf nu een duidelijk standpunt in te nemen. Het is immers genoeg geweest. Inmiddels laten economische groeicijfers zien dat landen die buiten de eurozone bleven of zonder een muntunie “gewoon” zelfstandig bestaan, zeer succesvol (kunnen) zijn, denk aan Denemarken, Zweden. Noorwegen, Zwitserland en wat te denken van bijvoorbeeld Singapore. Aan de vereiste voorwaarden voor succes van een muntunie is in de eurozone ten enenmale niet voldaan, verschillen zijn (te) groot, en de economische realiteit laat dit dan ook glashard zien, alle symboolpolitiek en goed bedoelde woorden ten spijt. Destijds werd al voorspeld ... de EMU is een gevaarlijk spel, ...Europa speelt met vuur en een mislukking zou zelfs aanleiding kunnen vormen voor het ontstaan van W.O. III....! Wie oren heeft, die hore ...

Slot op de mond en waarheid verhuld.

Weten politici en machthebbers hetgeen hiervoor geschreven is dan niet? Een aantal verantwoordelijke politici vast niet, maar velen ook wel, zo mogen we aannemen. Voor velen zal het ongetwijfeld ook zo zijn dat het vooral niet opportuun is of was om ruchtbaarheid aan dit soort wetenswaardigheden en fundamentele kennis te geven. Men zwijgt terzake liever of moet daarover uit hoofde van een te vervullen functie zijn mond houden. Want, wat zou in onderhavig geval de president van de Nederlandsche Bank in een denkbare parlementaire enquête over de val van de euro in het geding brengen? Hij zal ongetwijfeld zeggen dat hij dit alles wel wist, maar dat dit te gevaarlijk was om daarover openlijk zo luid en duidelijk te spreken.. Immers, dit zou de stabiliteit van de euro hebben kunnen aantasten, het vertrouwen hebben kunnen ondermijnen en tot negatief gerichte speculaties op de valutamarkten hebben kunnen leiden. Vergelijk in dezen uitspraken inzake Icesave en de bankencrisis in de recent terzake gehouden parlementaire enquête. Ook dan zal mogelijk een beroep gedaan worden op de formele positie om te zwijgen of om feiten omzichtig te verhullen. Soms tegen beter weten in, maar dan toch nog steeds een slot op de mond houden.

Een uitstapscenario om als Nederland in voorkomend geval uit de euro te treden en zo nodig de gulden weer in te voeren, werd ooit publiekelijk ontkend en zou als zodanig niet bestaan. Als dit echt zo zou zijn, dan is dit wel heel naïef en zou dit de historie rond eerdere muntunies ontkennen en negeren. En als dit echt zo is, dan is het de hoogste tijd om alsnog voor een dergelijk scenario te gaan zorgen. Immers de tijd dringt, zo zou ik denken. Een “what if ...” of “worst-case scenario” dient in elk geval voorhanden te zijn.

Maar, waarom wordt dit ontkend? Redenen daarvoor zijn zojuist al aangegeven. Wordt daarmee de publieke zaak dan gediend? Het tegendeel lijkt mij het geval te zijn.

Probleemontkenning leidt zo steeds tot vluchtgedrag en tot recht praten over de euro wat toch al krom was en nog steeds is. Beter ware het opening van zaken te geven en nu te melden dat er wel degelijk een uitstapsscenario klaar ligt in de kluizen van de Nederlandsche Bank. En nogmaals,... indien dit niet het geval zou zijn, dan moet dit er op de kortst mogelijke termijn alsnog komen. Gelukkig zijn er ook betrouwbare bronnen die aangeven dat een uitstapsscenario wel degelijk klaar ligt, maar kennelijk mag dit geen onderwerp van discussie zijn.je zou zo de waarde van de euro kunnen ondermijnen en het vertrouwen in deze munt schaden. Dat is toch al gaande openheid van zaken geven lijkt mij nu belangrijker dan de waarheid blijven verhullen, ... de waarheid komt te gelegenertijd, zodra de euro is gevallen. toch aan het licht, nietwaar ...?

Dat komt mooi naar voren in hetgeen mij destijds werd toevertrouwd door een van de hoogste gezagsdragers in dit land in een gesprek waarin ik mijn zorgen en scepsis over de euro uitte. Als reactie kreeg ik toen, terwijl betrokkene zijn hoofd afwendde:... Ach, Doede, op den duur heeft elk land zijn eigen postzegel weer terug...!

Verhulder, maar treffender kon hij zijn eigen scepsis niet uiten. Veelzeggend was het echter wel, met de onmogelijkheid dit op dat moment, en mogelijk zelfs ook nu nog, zo publiekelijk te zeggen. Nog steeds een slot op de mond zogezegd, maar ooit in een aanstaande parlementaire enquête in 2014 zal ook dit dan zo ongetwijfeld gezegd (moeten) worden.

Slotopmerkingen

Het (blijven) ontkennen van historie, feitelijkheden en economische (geld)wetten kan mogelijk nog even doorgaan, maar rond 2012 zal dit monetaire kwaad zichzelf toch wel gaan straffen. Achteraf zullen we dan horen dat men met de kennis van toen beter anders had kunnen handelen, maar zodanig gecompromiteerd was, dat men onder omstandigheden niet anders kon en/of de werking van de wet van Gresham heeft onderschat. Nu nog blijven handelen tegen beter weten in, zal de negatieve spiraal alleen maar versnellen. De euro heeft echt zijn langste tijd gehad. Vroeger verdween een boodschapper van slecht nieuws bij voorkeur in de put. Die tijd is voorbij, naar ik hoop. Het verdwijnen van de euro zal voor velen zelfs goed nieuws zijn. Dat de euro het rond de 10 jaar uit heeft gehouden, is op zichzelf een wonder, maar wonderen bestaan nu eenmaal nooit lang in het economisch leven. Het was speculeren en spelen met vuur, hopelijk zonder aanleiding te vormen tot een W.O. III.

Helaas”bad Euro countries drive out good Euro countries”. Als eenmaal dit kwartje gevallen is, komt eerst de D-mark en daarna ook gewoon de gulden terug!

5 juni 2010

Prof.dr. Doede Keuning

(Emeritus) hoogleraar Organisatie en Leiding en voormalig

Decaan van de Faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde

Vrije Universiteit te Amsterdam.

*) In verkorte vorm als essay gepubliceerd in Het Financieele Dagblad, FD-weekend dd. 24 april 2010 (pp. 19) onder de titel “De val van de euro is nabij: de monetaire reus staat op lemen voeten”

Bewerkt en geactualiseerd dd. 5 juni 2010.